

dinkulturuahlakbilgisi.com

BİR İNSAN ve PEYGAMBER OLARAK

Hz. MUHAMMED

Memduh ÇELMELİ

dinkulturuahlakbilgisi.com

KAVRAMLAR

PEYGAMBER

Farsça bir kelimedir. Allah'ın elçisi demektir. Kur'an'da Peygamber kavramı yerine «Resul (Elçi) ve Nebi (Haber getiren)» kelimeleri yer alır.

HADİS

Hz. Muhammed'in (sav) değişik olaylar ve problemler karşısında inananları aydınlatmak, için söylediği sözler bütünü.

SÜNNET

Hz. Muhammed'in (sav) devamlı olarak yaptığı ve bir mazeret olmaksızın terk etmediği davranışlarına «sünnet» denir.

TEBLİĞ

Peygamberlerin Allah'ın mesajlarını, olduğu gibi insanlara ulaştırmasıdır.

SAHABE

Hz. Muhammed'i hayatta iken gören, onunla bir arada bulunan, onunla sohbet eden Müslümanlara «sahabe» denir.

RAHMET

Bütün varlıkların iyiliğini arzu edip onlara her türlü yardımda bulunmaktır. Acımak, merhametli olmak demektir.

TEFSİR

Kur'an ayetlerinin ve surelerinin ayrıntılı olarak açıklanması demektir.

H. Muhammed'in İnsanî Yönü: *AYETLER*

- ❑ “...Ben bundan önce de aranızda, bir ömür yaşadım. Hiç düşünmüyor musunuz?” (Yunus, 16)
- ❑ “De ki: Ben de ancak sizin gibi bir insanım. (Ne var ki) bana, ‘İlahınız ancak bir tek ilahdır.’ diye vahyolunuyor. (Kehf, 110)
- ❑ De ki: Ben size, ‘Allah’ın hazineleri benim yanımdadır.’ demiyorum. ‘Ben gaybı da bilmem.’ Size, ‘Ben bir meleğim.’ de demiyorum. Ben sadece bana gönderilen vahye uyuyorum...” (En’am, 50)
- ❑ “İçlerinden birine, ‘İnsanları uyar ve inananlara, Rabb’i katında kendileri için yüksek makamlar olduğunu müjdele!’ diye vahyetmemiz, insanlara tuhaf mı geldi? İnkârcılar, ‘Bu, apaçık bir büyücüdür.’ dediler.” (Yunus, 2)
- ❑ “Bu ne biçim peygamber; (bizler gibi) yemek yiyor, çarşılarda dolaşıyor! Ona kendisiyle beraber uyarıcı olarak bir melek indirilmeli değil miydi? dediler.” (Furkan, 7)
- ❑ “Muhammed ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler gelip geçmiştir. O ölür veya öldürülürse geriye mi döneceksiniz? Geriye dönen, Allah’a hiçbir zarar vermez...” (Â-i İmrân, 144)
- ❑ “(Resulüm!) Senden önce gönderdiğimiz bütün peygamberler de hiç şüphesiz yemek yerler, çarşılarda dolaşırlardı. Biz, sizi birbiriniz için imtihan konusu yaptık...” (Furkan, 20)
- ❑ “Ey Muhammed, şüphesiz sen de öleceksin, onlar da ölecekler.” (Zümer, 30)

AYETLER

Hz. Muhammed'in Hayatını İki Farklı Şekilde İnceleyebiliriz

Yaşadığı Yerler Açısından

Mekke Dönemi
(571 – 622)

Medine Dönemi
(622 – 632)

- ❑ Hz. Muhammed (s.a.v.), 20 Nisan 571'de (12 Rebiyülevvel) Mekke'de dünyaya geldi.
- ❑ Kırk yaşında peygamberlik verildi. (610 yılı Ramazan Ayı Kadir Gecesi'nde ilk vahiy geldi.)
- ❑ 622 yılında Medine'ye hicret etti. Hayatının kalan zamanını Medine'de geçirdi.
- ❑ 632 yılında Medine'de vefat etti. Kabri bu gün Mescid-i Nebevî içinde yer almaktadır.
- ❑ Kabrinin olduğu yere «Çiçekli Cennet Bahçesi» anlamında «Ravza-ı Mutahhara» denilmektedir.

Peygamberlik Açısından

Peygamberlik Öncesi
(571 – 610)

VAHİY

Peygamberlik Sonrası
(610 – 632)

Hz. Muhammed'in İnsani (beşeri) Yönü

Hz. Muhammed, her insan gibi, doğup büyümüş ve zamanı gelince vefat etmiştir. Yaşadığı toplumda dürüstlüğü ve güvenilirliği ile bilinmiş, Muhammed'ul-Emin (Güvenilir Muhammed) lakabıyla tanınmıştır.

Yaşadığı toplumun sorunlarına çözümler üretme derdindeydi. 20 yaşlarında, toplumdaki haksızlıklarla mücadele etmek için kurulan "Erdemliler Topluluğu"na (Hilfu'l-Fudul) katılmış, güçsüz kimselere yardımcı olmuştur.

35 yaşlarında, Hacerü'l-Esved'in Kâbe'deki yerine konulmasında kabileler arasında çıkan anlaşmazlıkta «Güvenilir» kişiliği ile hakemlik yapmış ve herkesin memnuniyetini kazanmıştı.

Hz. Muhammed, peygamberliğini ilan ettiğinde Müşrikler, Kendileri gibi yiyip içen, çarşıda dolaşan bir kişinin peygamber olmasına hayret ediyorlardı. Onlar, Peygamber olacak kişinin doğaüstü güçlere sahip bir varlık, bir melek olması gerektiğini düşünüyorlardı.

De ki: Ben de ancak sizin gibi bir insanım. (Ne var ki) bana, 'İlahınız ancak bir tek ilahtır.' diye vahyolunuyor. (Kehf, 110) Âyette, Hz. Peygamberin beşerî ve Nebevî yönüne vurgu yapılmıştır. O, sahip olduğu bir takım özellikleriyle bir insan olmakla birlikte vahiy alması ile de onlardan farklıdır.

Peygamberimiz alçak gönüllü, mütevazı bir kimseydi. Bir gün huzurunda heyecandan titreyen bir adama: "Arkadaş titreme!.. Ben kral değilim, Kureyş'ten kuru ekmek yiyen bir kadının oğluyum» demiş, o kişiyi rahatlatmıştır.

H. Muhammed'in İnsani Yönü

H. Muhammed, bir insan olarak, hayatı boyunca pek çok üzücü olayla karşılaşmıştır.

- * Doğduğunda babası hayatta değildi, * Annesi o daha 6 yaşında iken vefat etti,
- * 8 yaşına geldiğinde emanet edildiği dedesi hayata gözlerini yumdu.
- * 7 çocuğundan altısı ondan önce vefat etti. Defalarca evlat acısı yaşadı.
- * Düşmanları tarafından taşlandı, yaralandı, öldürülmek istendi.
- * Bir insan olarak üzüldü, göz yaşları döktü ama hiçbir zaman Allah'a isyan etmedi.

- ❑ «Tebessüm etmenin sadaka olduğunu» öğreten Peygamber Efendimiz, kendisi de yalana başvurmadan espriler yapardı. Çocuklarla şakalaşır, onlarla oyunlar oynardı.
- ❑ «İki günü eşit olanın zararda olduğunu» hatırlatan Peygamberimiz, tembelliği ve boş oturmayı sevmezdi.
- ❑ Unutmamalım ki; H. Muhammed, «insanüstü» bir varlık değildi, yine unutmalım ki O, «üstün bir insandı.»

- ❖ Allah Resulü (s.a.v.) vefat ettiğinde, ölümünü kabullenemeyenlere, H. Ebu Bekir, "Haberiniz olsun! Kim Muhammed'e tapıyor idiyse bilsin ki artık Muhammed ölmüştür. Kim de Allah'a tapıyor idiyse bilsin ki Allah ölümsüzdür!" dedi ve peygamberin diğer insanlar gibi ölümlü varlıklar olduğunu hatırlatan şu ayetleri okudu: "Ey Muhammed, şüphesiz sen de öleceksin, onlar da ölecekler." (Zümer, 30) "Muhammed ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler gelip geçmiştir. O ölür veya öldürülürse geriye mi döneceksiniz? Geriye dönen, Allah'a hiçbir zarar vermez. Allah, şükredenlerin mükâfatını verecektir." (Âl-i İmrân, 144)

Hız. Muhammed'in Peygamberlik Yönü: *AYETLER*

- ❑ “De ki: Ben peygamberlerin ilki değilim. Bana ve size ne yapılacağını da bilmem. Ben sadece bana vahyedilene uyarım ve ben apaçık bir uyarıcıyım.” (Ahkâf, 9)
- ❑ “Muhammed, Allah'ın elçisidir...” (Fetih, 29)
- ❑ “...İşte bu Kur'an bana, onunla sizi ve ulaştığı herkesi uyarayım diye vahyolundu...” (Bakara, 196)
- ❑ «İşte onun için (Ey Muhammed) sen (tevhide) davet et ve emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Onların heveslerine uyma ve de ki: 'Ben Allah'ın indirdiği kitaba inandım ve aranızda adaleti gerçekleştirmekle emrolundum...» (Şûrâ, 15)
- ❑ “Allah'a itaat edin, Peygambere de itaat edin. Yüz çevirerseniz bilin ki elçimize düşen apaçık bir duyurmadır.” (Teğabûn, 12)
- ❑ “De ki: Ben de ancak sizin gibi bir insanım. (Ne var ki) bana, 'İlahınız ancak bir tek ilahdır.' diye vahyolunuyor. (Kefh, 110)
- ❑ “...O (Muhammed), Allah'ın Resulü ve nebilerin sonuncusudur. Allah, her şeyi hakkıyla bilendir.” (Ahzâb, 40)
- ❖ “Ey Resul! Rabb'inden sana indirilene tebliğ et...” (Maide, 67)

Hız. Muhammed'in Peygamberlik Yönü

Peygamber, Allah'ın emir ve yasaklarını insanlara bildiren elçidir. Farsça bir kelimedir. Kur'an'da buna karşılık olarak «**Resul, Nebi**» kavramları yer alır. Peygamberlerin, Allah'ın mesajlarını insanlara iletmesine «**tebliğ**» denir.

Hız. Muhammed'e **40 yaşında** peygamberlik verildi. Kur'an'da "Muhammed, Allah'ın elçisidir..." "...İşte bu Kur'an bana, onunla sizi ve ulaştığı herkesi uyarayım diye vahyolundu..." "Ey Resul! Rabb'inden sana indirileni tebliğ et..." buyrulur.

Kur'an'da, Müslümanların Hız. Peygambere (s.a.v.) **itaat** etmeleri istenmiştir: "Allah'a itaat edin, Peygambere de itaat edin. Yüz çevirerseniz bilin ki elçimize düşen apaçık bir duyurmadır."

Hız. Muhammed'in peygamber olmasının ona yüklediği bazı görev ve sorumluluklar vardı. **Allah'ın mesajlarını insanlara ulaştırmak, Kur'an'ı açıklamak, insanları uyarmak, ahlaki açıdan insanlara örnek olmak** gibi.

Hız. Muhammed (s.a.v.), karanlıktaki insanları aydınlığa ulaştırmak için gönderilmiştir. Ayette, "İman edip salih amel işleyenleri, **karanlıklardan aydınlığa** çıkarmak için size ... Allah'ın apaçık ayetlerini okuyan bir peygamber göndermiştir..." buyrulur.

Peygamberlik çalışarak elde edilen bir görev değildir. Peygamberlerin hepsi insanları yalnızca Allah'a kul olmaya davet etmişlerdir. Yine hepsinin ortak mesajlarının başında **TEVHİT** yani Allah'ın bir oluşu yer alır.

Hız. Muhammed Son Peygamberdir

❑ İlk peygamber **Hız. Adem**'den Son peygamber **Hız. Muhammed**'e kadar pek çok peygamber gönderilmiştir. Kur'an'da **25** tanesinin ismi yer alır. Hız. Muhammed, peygamberlik halkasının sonuncusudur.

❑ Hız. Muhammed'den sonra, her kim «peygamber olduğu iddiasıyla» ortaya çıkarsa o yalancı veya ruh hastası bir kimsedir. **“...O (Muhammed), Allah'ın Resulü ve nebilerin sonuncusudur. Allah, her şeyi hakkıyla bilendir.”**

❑ Hız. Muhammed'in (s.a.v.) vefatından önce İslam dini tamamlanmıştır. Ayette: **“...Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim. Size olan nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslam'ı seçtim...”** buyrulur.

İslam

❑ Hız. Muhammed'e (s.a.v.) gönderilen Kur'an, son kitap olması nedeniyle tüm **ilahî kitapların özünü** kapsamaktadır ve **evrensel** bir niteliğe sahiptir.

❑ 632'de, Hız. Muhammed, tebliğ vazifesini tamamlamış, bize **«Onlara sıkı sıkıya sarıldığınız sürece yolumuzu şaşırmayacağımız iki şey bırakmıştır: Kur'an-ı Kerim ve Resülün sünneti.»**

❑ Başka peygamber gönderilmeyeceğinden, hiçbir değişikliğe uğratılmadan, orijinal haliyle kıyamete kadar Kur'an-ı Kerim insanlara rehber olmaya devam edecektir. Ayette, **“Kur'an'ı biz indirdik; elbette onu yine biz koruyacağız.»** buyrulur.

Hız. Muhammed Kur'an-ı Açıklayıcıdır

- Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberlik görevlerinden biri de sözlü ve uygulamalı olarak Kur'an-ı Kerim'i açıklamaktır. Ayette: **"...İnsanlara, kendilerine indirileni açıklaman için ve düşünüp anlasınlar diye sana bu Kur'an'ı indirdik."** buyurulmaktadır.
- Kur'an-ı Kerim, kıyamete kadar insanlara rehber olmaya devam edecek son ilahi kitaptır. **Kıyamete kadar yetecek** bir kitapta her şeyin bütün ayrıntılarıyla yer almasını beklememeli Çünkü öyle olsaydı Kur'an'ın ciltler dolusu olması gerekirdi.
- Kur'an'da yer alan bazı konular Peygamber Efendimiz tarafından bizlere açıklanmıştır. Özellikle namaz, oruç, zekat, hac gibi ibadetler buna en iyi örnektir. Kur'an'da bu ibadetlerin yapılış şekli tüm ayrıntılarıyla verilmemiş, ayrıntılarını peygamberimiz bizlere öğretmiştir.

- Bazılarının düşündüğü gibi «peygamberimiz Kur'an-ı Allah'tan alıp insanlara ulaştırmış sonra da hiçbir şeye karışmadan bu dünyadan ayrılmış» değildir. O, Kur'an ayetlerini yaşamış, bizlere örnek olmuş, açıklanması gereken yerleri bizlere açıklamıştır (tefsir etmiştir).
- ❖ Hz. Peygamber (sas) sadece kendisine gelen emirleri insanlara ulaştıran bir tebliğci değil aynı zamanda onları açıklamakla da görevli bir uyarıcıydı.
- ✓ *"Ey Peygamber sana indirilenleri tebliğ et."*
- ✓ *Âyeti ile kendisine inen âyetleri tebliğ ile görevlendirilirken, "İnsanlara kendilerine indirileni açıklaman için sana bu zikri indirdik." âyeti ile de tebliğ edeceği âyetleri açıklaması istenmişti.*
- *Veda Hutbesi'nde kendisini dinleyen sahabeye, «Tebliğ ettim mi?» diye sormuş «Evet» cevabı üzerine de «Şahit ol Ya Rab» diyerek konuşmasını tamamlamıştır.*

H. Muhammed İnsanlık İçin Bir Uyarıcıdır !

❖ Peygamberlerin hepsi insanları, Tevhit inancına davet etmiştir. En başta «Allah'tan başka ilah edinilmemesi» konusunda insanları uyarılmışlardır. Hz. Muhammed (sav) “(Önce) en yakın akrabayı uyar.” ayeti gereğince yakın çevresinden başlayarak herkese Allah'ın mesajını ulaştırmıştır.

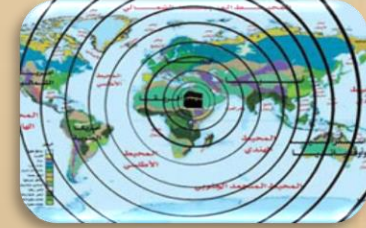

❖ 610'da Hira'da “Oku!” emriyle başlayan ilk ayetlerle Hz. Muhammed'e peygamberlik verildi. İkinci gelen “Ey bürünüp sarınan. Kalk ve (insanları) uyar. Sadece Rabb'ini büyük tanı. Elbiseni tertemiz tut, kötü şeyleri terk et.” ayetleriyle de insanları uyarma görevi verildi.

dinkulturuahlakbilgisi.com

❑ “Biz, seni bütün insanlara ancak müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik. Fakat insanların çoğu bunu bilmezler.» ayeti Hz. Muhammed'in son peygamber olması sebebiyle evrensel bir uyarıcı olduğunu gösteriyor.

❑ Kur'an-ı Kerim'de, peygamberlerin uyarılarını dinleyenler ile bunları reddedenlerin karşılaşacakları sonuçlara dikkat çekilmiştir.

❑ “...Sana düşen, sadece duyurmaktır (tebliğ etmektir). Hesap görmek ise bize aittir.»

❑ “Ey Peygamber! Biz seni bir şahit, bir müjdeleyici, bir uyarıcı, Allah'ın izniyle onun yoluna çağırın bir davetçi ve aydınlatıcı bir ışık olarak gönderdik.”

Hız. Muhammed (sav) İnsanlığa Bir Rahmettir

- ❑ Rahmet; bütün varlıkların iyiliğini arzu edip onlara her türlü yardımda bulunmaktır.
- ❑ Hız. Muhammed (sav), getirdiği mesajla insanlığa rahmet olmuştur. Güçlünün zayıfı ezdiği, kadınların hor görüldüğü, haksızlıkların arttığı bir dünyada, Onun peygamber olarak görevlendirilmesi insanlık için bir kurtuluş olmuştur.

*O âlemlere rahmet,
âlemler O'na hasret...*

- ❑ “O vakit Allah’tan bir rahmet ile onlara yumuşak davrandın! Şayet sen kaba, katı yürekli olsaydın, hiç şüphesiz, etrafından dağılıp giderlerdi. Şu hâlde onları affet, bağışlanmaları için dua et, iş hakkında onlara danış. Kararını verdiğin zaman da artık Allah’a dayanıp güven. Çünkü Allah, kendisine dayanıp güvenenleri sever.” (Âl-i İmrân,159)

- ❑ İslam’dan önce, gerek Arap Yarımadası gerekse diğer bölgeler, dinî, ahlaki ve toplumsal açıdan bir çöküntü içindeydi. İnsanlar, hürler ve köleler olmak üzere sınıflara ayrılmıştı. Adaletsizlik ve ahlaksızlık artmıştı. Can ve mal güvenliği kalmamıştı. Böyle bir ortamda insanlığa bir rahmet olarak Hız. Muhammed gönderildi.
- ❑ Ayette “... Biz, Rabb’inin bir rahmeti olarak peygamberler göndermekteyiz. O hakkıyla işitendir, bilendir.” buyurulmaktadır.

- ❑ Hız. Peygamber (sav), toplumun sıkıntılarıyla ilgilenmiş, açları doyummuş, yetim, öksüz ve kimsesizleri korumuştur. Ayette onun bu özelliği şöyle vurgulanmıştır: “Ant olsun size içinizden öyle bir peygamber gelmiştir ki sizin sıkıntıya uğramanız ona çok ağır gelir. O, size çok düşkün, müminlere karşı çok şefkatli ve merhametlidir.”
- ❑ “(Resulüm!) Biz seni âlemlere ancak rahmet olarak gönderdik.”

Hz. Muhammed İnsanlığa Bir Rahmettir

❖ Hz. Muhammed (sav), «durun burası çıkmaz sokak» diyerek insanları yanlış yola girmekten kurtaran bir rahmet peygamberidir. O, bu durumu şöyle bir örnekle açıklar: “Benim insanlarla durumum şuna benzer: Adamın biri ateş yakmış. Ateş etrafı aydınlatınca pervaneler (gece kelebekleri) ve böcekler ateşe atlamaya başlamışlar. Bu kimse onları kurtarmaya çalıştıkça başa çıkamamış. Kelebekler ve böcekler ateşe atlamaya devam etmişler. Ben de (tıpkı o adam gibi) kemerinizden tutarak sizi ateşe düşmekten korumaya çalışıyorum. Sizler ise ateşe atlıyorsunuz.”

- ❑ Hz. Muhammed, kız çocuğunu diri diri gömecek kadar merhamet yoksunu insanlara, yanlışlıkla bile olsa karıncayı ezmekten korkacak merhameti aşmıştır. Onun merhameti, sadece insanları değil Allah'ın yarattığı diğer canlıları da kuşatmıştır. Hayvanlara eziyet edilmemesini, aşırı yük yüklenmemesini söylemiş, kuşu ölen bir çocuğun evine taziye ziyaretine gitmiştir.
- ❑ “Benim isteğim sizin sadece kendi aranızda merhametli olmanız değil, sizlerin Allah'ın bütün yarattıklarına karşı merhametli olmanızdır.” buyurarak evrensel bir merhamet mesajı vermiştir.

- ❖ Peygamber Efendimiz (sav), düşmanlarına bile merhametle yaklaşmış, kendisine kötülük yapanların pişman olup af dilemeleri karşısında onları affetmiştir. Düşmanlarına beddua etmesini isteyenlere: «Şüphesiz ki ben, lanet etmek, azabı çağırmak için değil; rahmet olarak gönderildim» «Marifet cehenneme insan göndermek değil bilakis cennete insan kazandırmaktır» buyurmuştur.
- ❖ İslam'ı tebliğ için gittiği Taif'te taş atarak kendisini yaralayanlara beddua etmemiş «Bilmiyorlar, bilseler böyle yapmazlardı diyerek» gelecekte doğruyu bulacakları ümidiyle onlara dua etmiştir.

Hız. Muhammed Güzel Ahlakın Tamamlayıcısıdır

❑ Hz. Muhammed (sav) üstün ahlak sahibi bir insandı. Onun öne çıkan özelliklerinin başında; doğru sözlülüğü ve dürüst kişiliği gelirdi. Hz. Muhammed (sav), yaşadığı toplumda **“Muhammedü'l- Emin”** olarak anılırdı. Kur'an'da Onun ahlakı ile ilgili; **“Ve sen elbette üstün bir ahlak sahibisin.”** (Kalem, 4) **“...Resulullah sizin için en güzel örnektir.”** (Ahzâb, 21) buyurulmaktadır.

❑ Hz. Peygamber (s.a.v.), **“Müminler arasında imanca en olgun olanı, ahlakça en güzel olanıdır. En hayırlınız da ailesine hayırlı olandır.”** buyurarak güzel ahlakın, imanla iç içe olduğunu ortaya koymuştur.

❑ Hz. Peygamber (s.a.v.) **“Ben güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderildim.”** buyurarak kendisini örnek almamızı istemiştir.

- ❖ O, **“...Bizi aldatan bizden değildir.”** diyerek hile yapılmasına karşı çıkmıştır.
- ❖ Herkese karşı güler yüzlüydü çünkü O, **«Tebessüm etmeyi sadaka»** olarak görmüştür.
- ❖ O, merhamet ve şefkat peygamberi olarak **“İnsanlara merhamet etmeyene, Allah merhamet etmez”** buyurmuştur.

❑ O, yanlış durumlar karşısında asla sessiz kalmazdı. Uygun bir dille ondan sakındırmaya çalışırdı. Muhatabını can kulağıyla dinler onların görüşlerine değer verirdi. Olaylara ön yargısız yaklaşır ve adaletli davranırdı.

- ❑ «Hz. Aişe, Hz. Muhammed'in güzel ahlakının kaynağını soran bir kişiye:
  - Sen, Kur'an okuyor musun?
  - Evet, okuyorum, deyince Hz. Aişe:
  - İşte, Allah'ın Elçisinin ahlakı, Kur'an'dır» demiştir.

dinkulturuahlakbilgisi.com

Bizi **DİN**lemeye devam ediniz.

Memduh ÇELMELİ

dinkulturuahlakbilgisi.com